

Naděžda Špatenková a kol. *Krize a krizová intervence.*

Praha: Grada, 2017.

Životní tempo se v současném světě zrychluje a zvyšují se i nároky na jedince ve všech oblastech jeho života. Požadavky moderního světa působí jako kombinace akutního a chronického stresu, s požadavky okolí významně narůstá počet náročných životních situací, do nichž se člověk v průběhu života dostává, a které mohou v určitém kontextu (kdy člověk vyčerpá svoje vlastní rezervy) vyvolat stav krize. Specifickým fenoménem jsou dnes mnohé nové společenské situace, vyplývající z proměny společenských vztahů, rolí, „řádu“, a s nimi rovněž spojený vznik dalších náročných životních situací, stejně jako je specifickým jevem, že stavy krize zaznamenáváme u stále mladší populace.

V kontextu tohoto vývoje je zcela přiměřený zájem odborníků o téma krize a krizové intervence, publikace věnované tématu v celé jeho šíři jsou na trhu žádané jak pro specialisty, kteří se setkávají s klienty v krizovém stavu, tak pro laiky, které téma zajímá.

Hlavní autorka Naděžda Špatenková se tématu krize a krizové intervence věnuje dlouhodobě, což skýtá záruku odborně kvalitního textu. Vhodně navazuje na vlastní předchozí publikace i publikace kolegů – zejm. Bohumily Baštecké či Jana Vymětala. Oproti již dříve vydaným publikacím pojímá spolu s autorským kolektivem danou problematiku velmi podrobně a do hloubky.

Autorský kolektiv, který je složen z odborníků různých specializací, zaměřuje pozornost i na již zmíněné aktuální společenské fenomény, čímž zvyšuje nejen odbornou úroveň publikace, ale oslovuje i širší okruh čtenářů. Při popisu vzniku a řešení krize se nezaměřuje jen na obvyklé situace (ztráta osoby, majetku či zaměstnání), osoby a cílové skupiny (ženy a děti ohrožené domácím násilím, senioři), ale věnuje pozornost i v domácí literatuře sporadicky zmiňovaným situacím, např. ztrátě očekávání, které lze dnes považovat za jeden z nejrizikovějších momentů vzniku krize prožívání. Stejně významná je i pozornost věnovaná mužům, kteří se stávají rovněž oběťmi domácího násilí, problematice krizí mezi komunitou LGBT i specifickým následkům po náhlých ozbrojených útocích.

Autorský kolektiv pojímá téma strukturovaně, texty jednotlivých kapitol vhodně navazují a celek působí účelně a kompaktně. Přesto, že je autorský kolektiv složen z různých specialistů, jsou dílčí části textu psány v podobném stylu, této jednotnosti výrazně napomáhá již výše zmíněná velmi dobrá struktura textu.

Každé téma je uvedeno základní definicí a výčtem základních kategorií, které dané téma přibližuje. Velmi efektivní jsou vybrané ukázky/nabídky vhodných formulací při péči o klienta. Zajímavé je uvedení mýtů týkající se krizové intervence či prožívání krize.

V souvislosti se popisem náročnosti poskytování krizové intervence nezapomínají autoři ani na etické aspekty a dilemata poskytované pomoci. Specifické místo v publikaci zaujímá kapitola věnovaná právnímu rámci krizové intervence.

Netypicky, zato velmi realisticky, působí téma věnované náročným klientům. S citlivým pohledem jsou čtenáři seznamováni i s osobními názory a pocity pracovníků krizových center při práci s „problematickými“ klienty. Text vhodně doplňují uvedené kazuistiky z praxe.

Přesto, že bychom se zpočátku mohli domnívat, že určení publikace tak širokému okruhu čtenářů, jak autoři slibují, nemůže být přiměřené, lze s uspokojením konstatovat, že publikace svým kompaktním pojetím a rozsahem, způsobem zpracování, výběrem jednotlivých členů autorského kolektivu, i vhodnou volbou praktických příkladů, je opravdu univerzálním textem jak pro nejrůznější typy odborných pracovníků, tak pro širokou veřejnost.

Závěrem zbývá již jen poděkovat autorce a celému kolektivu za zdařilé zpracování tématu krizí a čtenářům vřele doporučit k prostudování.

Markéta Švamberg Šauerová
VŠTVS PALESTRA, spol. s r.o.
svamberg.sauerova@palestra.cz

Švamberg Šauerová, M. (2020). *Krize a krizová intervence* [recenze]. *E-psychologie*, 14(3), 66-67.
<https://doi.org/10.29364/epsy.379>